

ló Gyakorlati Teológiai Kör megalakulását és elnökévé dr. Kiss Jenőt, titkárává pedig dr. Somfalvi Editet választották. Döntés született arról is, hogy a kör évente egy alkalommal szervez konferenciát, és hogy a különböző műhelyek önállóan végzik tevékenységüket. Megszervezésükkor figyelembe kell venni a földrajzi adottságokat és feltételeket. Az egyes műhelyek megalakulása a jövő évi konferencián lesz esedékes. A kör levelezőlistát hoz létre a tagok számára, s ugyanakkor megbízza az elnökséget, hogy hirdetés és személyes meghívás által toborozzon további tagokat.

Balogh Csaba

In memoriam dr. Herczeg Pál (1939. június 26. – 2017. április 24.)

2017. április 24-én, életének 78. évében hunyt el dr. Herczeg Pál, a Károli Gáspár Egyetem hittudományi karának újszövetséges professzora. 1939. június 26-án született Győrben, és a Komárom-Esztergom megyei Ácson nőtt fel. Középiskolai tanulmányait a komáromi Jókai Mór Gimnáziumban végezte, ahol 1957-ben érettségizett. Teológiai tanulmányait 1957-ben kezdte el a Budapesti Református Teológiai Akadémián, nem sokkal azután, hogy teológiai hallgató bátyja, Herczeg Lajos hősi halált halt az 1956-os forradalom for-

gatagában. Lelkészi oklevelet a Körmenten, Kálozon, Dunaalmáson végzett kétéves (1962–1964) segédlelkészi szolgálata után szerzett (1963), és 1964-től a fele-fele részben református és katolikus Lábatlan település református gyülekezetének volt lelkipásztora 24 éven keresztül. 1964-ben kötött házasságot Németh Mária Piroskával. Gyermekeik neve Lajos és Piroska.

1964 és 1988 között a Lábatlani Református Egyházközség lelkipásztora-ként szolgált, ahol elismerő szeretet övezte emberségét, tudós műveltségét. Szolgálati évei alatt nemcsak a templom újult, hanem az evangélikus egyházzal karöltve megszervezte a nyergesújfalui leánygyülekezetet is.

Teológiai doktorátust a *Krisztológiai irányzatok a páli levelekben* témájú disszertációjával szerzett 1982-ben, amelyet a Kálvin Kiadó ki is adott 1998-ban. 1985-től dr. Pákozdy László Márton professzor utódjaként előbb óraadói minőségben, 1988-tól pedig tanszékvezetőként, majd 1999-től 2009-ig tanszékvezető

egyetemi tanárként oktatott a Budapesti Református Teológiai Akadémia bibliai teológiai és vallástörténeti tanszékén, 2009-től pedig professor emeritusként tartott még órákat az akadémián. 1997–2004 között a komáromi Kálvin János Teológiai Akadémián, majd a Selye János Egyetemen református teológiai karrán is tanított óraadóként.

Teológiai gondolkozását Budai Gergely, Joachim Jeremias, Willi Marxsen, Helmut Thielicke, Kornelis Heiko Miskote, Rudolf Otto, Louis Berkhof, Eduard Schweizer, Gerd Theissen formálták, de valójában egyiküknél sem rekedt meg, hanem a rá jellemző kritikus szemlélettel alakította ki a maga krisztológiai nézetét, és pedig olyan hívő emberként, aki számára a munka és a magánélet, a személyes hit és szolgálat mind ugyanazon tény körül forog: Isten dicsősége és Krisztus egyházának a szolgálata.

1974-től intenzíven kapcsolódott be a református egyház tudományos igényű létrehívott „szaktanfolyamának”, majd később a Doktorok Kollégiumának munkájába. 1989–90-ben, majd 2002-ben Bernben folytatott kutatómunkát, bekapcsolódott több hazai és külföldi kutatási programba, például a Groningeni Egyetem által indított, 2008-ig tartó apokrifkutatásba. Témavezetőként működött közre a doktori képzésben, és opponensként a disszertációk megvédésénél; bekapcsolódott több hazai és külföldi kutatási programba, például a Groningeni Egyetem által indított, 2008-ig tartó apokrifkutatásba.

Közölt tanulmányainak hosszú során túl számtalan előadást tartott magyarországi és külföldi konferenciákon. Rendszeres résztvevője és előadója volt az évenként megrendezett Szegedi Nemzetközi Biblikus Konferenciának, amelynek szervezőbizottsága a 2012. augusztus 21–23. között megrendezett 24. ülésén méltatta a nyugalomba vonult Herczeg Pál teológiai és oktatói munkásságát, és köszönetet mondott neki azért, hogy egy évtizeden át előadásaival és hozzászólásaival gazdagította a konferenciát, és emelte annak tudományos szintjét.

Tanszéki oktatási segédletek (jegyzetek) megújítása mellett tudományos munkássága főként a krisztológia területére összpontosított (*Krisztusról és az egyházról szövegek*. Kálvin Kiadó, Budapest 2006), de mindenki számára ismert *Az Újszövetség története* könyv három kiadása, amelyet Budai Gergely anyagának felhasználásával készített, és az *Érted is, amit olvasol?* (Budapest 1991, 2000) bibliaismereti hittankönyve. 1990-ben a Károli Gáspár Egyetem hittudományi kara kiadta az *In medio ecclesiae* tanulmánykötetét (*Válogatás Dr. Herczeg Pál legutóbbi írásaiból 70. születésnapja alkalmából*. Károli Egyetemi Kiadó, Budapest 2009). Egyetemi jegyzetei, illetve könyvei, Kolozsváron is nélkülözhetetlen segédanyagok az újszövetségi tantárgyak oktatása rendjén. Tanításával, lelkipásztori szolgálatának tapasztalataival lelkésznevezettek számára adott irányt és útmutatást.

Tanszéki oktatási segédletek (jegyzetek) megújítása mellett tudományos munkássága főként a krisztológia területére összpontosított (*Krisztusról és az egyházról szövegek*. Kálvin Kiadó, Budapest 2006), de mindenki számára ismert *Az*

Újszövetség története könyv három kiadása, amelyet Budai Gergely anyagának felhasználásával készített, és az *Érted is, amit olvasol?* (Budapest 1991, 2000) bibliaismereti hittankönyve. 1990-ben a Károli Gáspár Egyetem hittudományi kara kiadta az *In medio ecclesiae* tanulmánykötetét (*Válogatás Dr. Herczeg Pál legutóbbi írásaiból 70. születésnapja alkalmából*. Károli Egyetemi Kiadó, Budapest 2009). Egyetemi jegyzetei, illetve könyvei, Kolozsváron is nélkülözhetetlen segédanyagok az újszövetségi tantárgyak oktatása rendjén. Tanításával, lelkipásztori szolgálatának tapasztalataival lelkésznevezettek számára adott irányt és útmutatást.

A magyar teológiai intézetek közötti kapcsolatot erősítő *Coetus Theologorum*-konferenciáknak állandó résztvevője és lelkes támogatója volt. A Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet oktatóival 1990-től ápolt szoros szakmai és baráti kapcsolatot. Ez az intézet 2015. október 14-én, a fennállásának 120. jubileuma alkalmából tartott ünnepségen nyújtotta át neki *A Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet Tiszteletbeli Professzora* címet a kolozsvári teológiai oktatást elősegítő tudományos munkásságért, továbbá a kolozsvári teológiai intézet iránt tanúsított szakmai segítségnyújtásaiért és önzetlen ragaszkodásért. A laudációt dr. Adorjáni Zoltán, a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet dékánja mondta el.

1988-ban munkássága elismerésül Lábatlan település Pro Urbe díjjal tüntette ki dr. Herczeg Pált. 2007-ben megkapta a Károli Gáspár Református Egyetem rektorának *elismerő oklevelét*. 2012. október 31-én *Károli Gáspár-díjat* vehette át. A laudációt Kósa László művelődéstörténész professzor, a *Károli Gáspár-díjat* odaítélő bizottság elnöke mondta. A Dunántúli Református Egyházkerületől a *Pro Pannonia Reformata* kitüntetéssel ismerte el egyházi munkásságát.

Életéért és szolgálatáért az Ácsi Református Egyházközség templomában adtak hálát a 2017. május 12-én tartott gyászistentiszteleten. Igét hirdetett a 2Kor 4,5 alapján Steinbach József, a Dunántúli Református Egyházkerület püspöke, majd Gerecsei Zsolt ácsi református lelkipásztor-főjegyző és Ágoston Csaba, az Esztergomi Református Egyházközség lelkipásztora méltatta Herczeg Pált és adott hálát életéért, szolgálatáért és mindazért, amit tanított.*

A következő sorokban Ágoston Csaba lelkipásztornak, dr. Herczeg Pál tanítványának búcsúbeszédét közöljük.

Összeállította **Adorjáni Zoltán**

---

* Felhasznált forrás: A. Bak Péter: Dr. Herczeg Pál (1939–2017) teológus-professzorra emeritusra emlékezem. In: *Esztergom és Vidéke* (2017. május 23.) Ld. <http://www.evid.hu/jegyzet/item/1778-dr-herczeg-p%C3%A1l-1939-2017-teol%C3%B3gus-professzor-emeritusra-eml%C3%A9kezem#>.